

محرمانگی اطلاعات بیمار (Confidentiality)

محرمانگی اطلاعات یکی از اصول بنیادین اخلاق حرفه‌ای و از حقوق غیرقابل نقض بیمار است. تمام اطلاعات مرتبط با وضعیت جسمی، روانی، اجتماعی و درمانی بیمار باید محرمانه تلقی شود و فقط در چارچوب درمان و توسط افراد مجاز استفاده گردد.

اصل کلیدی

هر اطلاعاتی که در جریان ارائه مراقبت به دست می‌آید، «محرمانه» است مگر اینکه قانون یا ضرورت درمانی خلاف آن را مشخص کند.

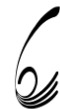
چه اطلاعاتی محرمانه محسوب می‌شود؟

- تشخیص و نوع بیماری
- نتایج آزمایش‌ها و تصویربرداری
- داروهای مصرفی
- وضعیت روانی و اجتماعی بیمار
- اطلاعات هویتی و پرونده پزشکی
- هرگونه گفتگو یا مشاهده مرتبط با بیمار در بخش

مسئولیت پرستار در حفظ محرمانگی

پرستار موظف است:

- از دسترسی غیرمجاز به پرونده بیمار جلوگیری کند
- اطلاعات بیمار را فقط با تیم درمانی مرتبط به اشتراک بگذارد
- در هنگام تحویل شیفت، اطلاعات را در محیط امن و کنترل‌شده منتقل کند
- از صحبت درباره بیماران در مکان‌های عمومی خودداری کند

- از ثبت یا ارسال اطلاعات بیمار در تلفن شخصی یا شبکه‌های اجتماعی اجتناب کند

موقعیت‌های پرخطر نقض محرمانگی (در عمل واقعی)

- صحبت درباره بیمار در راهرو، آسانسور یا اتاق استراحت
- ذکر نام یا وضعیت بیمار در جمع غیرپزشکی
- عکس‌برداری از بیمار یا پرونده حتی بدون انتشار
- ارسال پیام درباره بیمار در واتساپ یا شبکه‌های اجتماعی
- باز بودن پرونده یا مانیتور بیمار در معرض دید افراد غیرمجاز

نقش همراهان بیمار

اطلاعات بیمار فقط با رضایت خود بیمار یا طبق قانون به دیگران داده می‌شود.

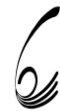
پرستار باید بداند:

- همراه بیمار همیشه حق دسترسی به اطلاعات ندارد
- حتی اعضای خانواده بدون رضایت بیمار ممکن است محروم از اطلاعات باشند
- در موارد حساس، اصل بر حفظ حق بیمار است نه همراه

تحویل شیفت و محرمانگی

انتقال اطلاعات باید:

- در محل مناسب (نه در راهرو یا جمع عمومی) انجام شود
- فقط شامل اطلاعات ضروری مراقبتی باشد
- بدون بیان اطلاعات غیرضروری یا شخصی انجام شود

- در صورت امکان با ساختار استاندارد) مثل (SBAR انجام شود

پیامدهای نقض محرمانگی

نقض محرمانگی می تواند منجر شود به:

- آسیب به اعتماد بیمار
- شکایت قانونی و انتظامی
- نقض حقوق بیمار
- مسئولیت حرفه ای و انضباطی برای پرستار

مثال های بالینی

مثال ۱

پرستار درباره وضعیت یک بیمار در آسانسور با همکار خود صحبت می کند و یکی از همراهیان بیماران دیگر می شنود.

اقدام صحیح:

این رفتار نقض محرمانگی است و باید از آن اجتناب شود؛ گفتگو باید به محیط مناسب منتقل شود.

مثال ۲

یکی از اعضای خانواده بیمار درخواست دریافت نتیجه آزمایش بدون حضور بیمار دارد.

اقدام صحیح:

اطلاعات فقط با رضایت بیمار یا طبق مقررات رسمی ارائه می شود.

مثال ۳

پرستار تصویر رادیولوژی بیمار را در گوشی شخصی خود برای نظرخواهی ارسال می کند.

اقدام صحیح:

این اقدام حتی بدون نام بیمار نیز نقض محرمانگی محسوب می‌شود.

جمع‌بندی

محرمانگی اطلاعات یک تعهد اخلاقی و قانونی است. پرستار در هر لحظه از مراقبت باید فرض کند که اطلاعات بیمار «قابل انتشار نیست» مگر اینکه مجوز روشن وجود داشته باشد.

منابع

- Institute of Medicine (IOM). *Crossing the Quality Chasm: A New Health System for the 21st Century*. National Academies Press.
- Kerridge, I., Lowe, M., & Stewart, C. (2013). *Ethics and Law for the Health Professions*. Federation Press.
- منشور حقوق بیمار در نظام سلامت جمهوری اسلامی ایران
- International Council of Nurses (ICN). Code of Ethics for Nurses. 2021